Pohjanmaan elintarvikeyritykset kasvuun

3.6.2019

Etelä-Pohjanmaan lakeuksilla kasvaa iso osa Suomen ruoasta. Maakunnassa sijaitsee myös isohko osa koko Suomen elintarviketeollisuudesta, jonka tuotannosta yli puolet viedään muualle Suomeen. Ruoka-alan työllistävyysvaikutukset ovat mittavia, ja alueella on monia tunnettuja elintarvikealan veturiyrityksiä. Myös Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnassa lakeuksia riittää ja elintarvikkeita tuotetaan. Myös nämä maakunnat haluavat kehittää elintarvikesektoriaan panostamalla yritysten osaamisen kehittämiseen.

Suomalaisuus ei riitä enää myyntiargumentiksi

Etelä-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla on käynnistynyt Pohjanmaan Elintarvikeyritykset Kasvuun -kiihdytysohjelma, joka yhdistää kolme maakuntaa ruokateeman ympärille. Ohjelman tavoitteena on kehittää pienten suomalaisten elintarvikeyritysten osaamista brändättyjen, korkean lisäarvon tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä ja markkinoinnissa kokoamalla asiantuntija- ja mentorverkostoa yritysten kansainvälistymisen tueksi sekä tuomalla tietotaitoa elintarvikkeiden brändäämisestä.

Pelkkä ”Suomi-ruoka” ei enää riitä vientivaltiksi, vaan se pitää purkaa kuluttajaa kansainvälisillä markkinoilla kiinnostaviin arvoa lisääviin tekijöihin, kuten turvallisuuteen, puhtauteen tai arktisuuteen. Yksittäisten yritysten pieni koko, kapea tuotevalikoima tai rajalliset resurssit muodostuvat esteeksi kansainvälistymiselle. Siksi kiihdytysohjelmassa kootaan yrityksiä kollektiivisten tuoteperheiden alle kuluttajatunnettuuden rakentamisen helpottamiseksi.

Ruokaprovinssin perustana paljon mikrokokoisia elintarvikeyrityksiä

Kiihdytysohjelmassa keväällä 2019 tehdyssä kolmen maakunnan elintarvikeyrityksille suunnatussa taustakartoituksessa selvisi paljon faktoja sekä Etelä-Pohjanmaan Ruokaprovinssin että Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakuntien elintarvikeyritysten koosta, tuotteista, kasvun haasteista ja tulevaisuuden suunnitelmista. Kartoituksen yhteenveto löytyy elintarvikekasvu.viexpo.fi.

Kartoitukseen tavoitettiin yhteensä 129 elintarvikeyritystä kolmen maakunnan alueelta, joista Etelä-Pohjanmaalta oli 69, Pohjanmaalta 43 ja Keski-Pohjanmaalta 16. Maakuntien elintarvikeyrityksiä leimaa pieni koko. Monet yritykset ovat mikrokokoisia, työllistäen pääasiassa 1 – 5 henkilöä liikevaihdon ollessa alle 0,7 M€. Kartoitukseen vastanneista lähes puolet on kiinnostunut viennistä (47%). Erityisesti Ruotsi (50%), Saksa (35%) ja Kiina (21%) nousivat esiin kiinnostavimpina vientimaina. Eniten viennistä kiinnostuneita olivat lihaa ja

perunaa (13%), alkoholia ja leipomotuotteita (10 %) sekä marjatuotteita (7%) valmistavat yritykset. Muita tuotantosuuntia kuten snackseja, mausteita, yrttejä tai makeisia tuottavia yrityksiä kiinnostaa vienti erityisen paljon (32%).

Yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen tarvitaan tukea ja erityishuomiota pitää keskittää markkinoinnin, myynnin ja jakelukanavien kehittämiseen. Oman tuotebrändin vahvistaminen koettiin haasteelliseksi, sekä kuluttajien tavoittaminen niin kotimaisilta kuin ulkomaisiltakin markkinoilta. Lähes 1/3 vastanneista on kiinnostunut toimimaan yhteisen kv-brändin alla, mikäli löydetään sopiva tuoteperhe, jonka nimissä markkinointia voidaan ryhtyä toteuttamaan. Yritykset odottavat mielenkiinnolla ylimaakunnallisen kiihdytysohjelman toimenpiteitä. Kolmasosa vastaajista on kiinnostunut osallistumaan ohjelman tuleviin toimenpiteisiin ja 37 % mahdollisesti kiinnostuneita.

Pohjalaisessa ruoassa maistuu puhtaus, erityisosaaminen ja rakkaus omaan työhön. Pelkästään hyvät raaka-aineet eivät enää tuo lisäarvoa yrityksille, vaan viennissä tulee keskittyä brändättyjen, korkean lisäarvon tuotteiden kehittämiseen. Tuotteiden brändäämiseen, kuluttajien tavoittamiseen ja yritysyhteistyön lisäämiseen tarvitaan käytännön alueellisia tukitoimenpiteitä.

Haasteisiin apunsa tarjoaa Pohjanmaan Elintarvikeyritykset Kasvuun -kiihdytysohjelma, jossa kootaan yrityksille Saksaa, Ruotsia ja Kiinaa käsittelevää brändäyksen ja viennin verkkomateriaalia sekä lisätään yritysten tietotaitoa kansainvälistymisen monivaiheisesta tiestä. Yrityksille osaamista tuovat yhteistyössä SeAMK Ruoka (koordinaattori), Vaasan Yliopiston Markkinoinnin yksikkö sekä yritysten kansainvälistymiseen erikoistuneet Viexpo ja Profict Partners Oy.

Ohjelmaa rahoitetaan Euroopan Maaseuturahastosta vuosien 2019 – 2020 aikana.

Kiihdytysohjelman kotisivut ja ajankohtaiset tapahtumat elintarvikekasvu.viexpo.fi/**Elina Huhta**
projektipäällikkö
SeAMK Ruoka